

BIULETYN INTERPRETACJI

KWARTALNA INFORMACJA NA TEMAT INTERPRETACJI WYDAWANYCH PRZEZ DEPARTAMENT WSPÓŁPRACY TERYTORIALNEJ (DWT)

IV KWARTAŁ 2024 i I KWARTAŁ 2025 ROKU

Spis treści

I. PRAWO ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH	3
Sprawa I.1. Nieśpójność zapisów SWZ i ogłoszenia o zamówieniu w zakresie warunków wykluczenia oraz brak określenia w ogłoszeniu warunków wykluczenia na mocy ustawy sankcyjnej (tryb podstawowy z art. 275 pkt 1 ustawy Pzp).....	3
Sprawa I.2. Niedostarczenie przez wykonawcę pełnej dokumentacji dotyczącej zawarcia umowy ubezpieczenia potwierdzającej spełniania warunku udziału w postępowaniu w zakresie sytuacji ekonomicznej lub finansowej (tryb podstawowy z art. 275 pkt 1 ustawy Pzp)	4
Sprawa I.3. Nieśpójność formularza ofertowego z opisem przedmiotu zamówienia (tryb podstawowy z art. 275 pkt 1 ustawy Pzp)	5
Sprawa I.4. Łączne szacowanie wartości zamówień (art. 30 ust 2 ustawy Pzp)	6
Sprawa I.5. Udzielanie zamówień z zakresu działalności kulturalnej (art. 11 ust. 5 pkt 2 ustawy Pzp)	7
Sprawa I.6. Nieprecyzyjne określenie przedmiotu zamówienia (tryb podstawowy z możliwością negocjacji z art. 275 pkt 2 ustawy Pzp).....	8
II. ZASADA KONKURENCYJNOŚCI	8
Sprawa II.1. Brak publikacji zamówienia w Bazie konkurencyjności	8
Sprawa II.2. Zwiększenie wynagrodzenie ryczałtowego	10
III. INFORMACJA I PROMOCJA	11
Sprawa III.1. Przypadek naruszenia obowiązku w zakresie widoczności, przejrzystości i komunikacji przez partnera projektu w ramach programu Interreg Polska – Saksonia i konsekwencje tego naruszenia	11
IV. TRWAŁOŚĆ	12
Sprawa IV.1. Wpływ zmian w projekcie na zachowanie jego trwałości.....	12
V. POMOC PUBLICZNA	12
Sprawa V.1. Kumulacja pomocy de minimis	12
Sprawa V.2. Liczenie limitu pomocy de minimis.....	13
Sprawa V.3. Pomoc pośrednia w projekcie – promocja prywatnych podmiotów na ulotkach	13
Sprawa V.4. Pomoc pośrednia w projekcie – informacje na ulotkach.....	13
Sprawa V.5. Pomoc pośrednia w projekcie – promocja wykonawcy.....	14

Sprawa V.6. Pomoc pośrednia w projekcie – promocja wykonawcy.....	15
Sprawa V.7. Pomoc pośrednia w projekcie dla MŚP.....	15
Sprawa V.8. Pomoc pośrednia w projekcie – przedsiębiorcy uczestniczący w warsztatach	16
Sprawa V.9. Dokumenty dotyczące pomocy publicznej	16
Sprawa V.10. Pomoc pośrednia w projekcie – wydarzenia o charakterze integracyjnym i edukacyjno-promocyjnym	17
Sprawa V.11. Pomoc pośrednia w projekcie – wyliczenie wartości pomocy pośredniej przez partnera projektu.....	17
Sprawa V.12. Pomoc pośrednia w projekcie – obowiązki Euroregionu/partnera małego projektu przy udzielaniu pomocy de minimis.....	18
VI. Nieprawidłowości	19
Sprawa VI.1. Dopuszczalność stosowania miarkowania korekt finansowych określonych w załączniku do Decyzji Komisji C(2019)3452	19
Sprawa VI.2. Informacje nt. procedur dotyczących pomniejszeń wartości wydatków kwalifikowalnych oraz nakładania korekt finansowych.....	20
Sprawa VI.3. Informacje nt. podstawy ustalania wartości nieprawidłowości dla postępowań o udzielenie zamówień publicznych i realizowanych zgodnie z zasadą konkurencyjności.....	21
Sprawa VI.4. Informacje nt. obliczania wartości nieprawidłowości związanych z udzielaniem zamówień.....	21
VII. INNE	22
Sprawa VII.1. Zaokrąglenia w programach INTERREG 2021-2027 (kalkulator ryczałtów, wniosek o płatność)	22

I. PRAWO ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH

Sprawa I.1. Niespójność zapisów SWZ i ogłoszenia o zamówieniu w zakresie warunków wykluczenia oraz brak określenia w ogłoszeniu warunków wykluczenia na mocy ustawy sankcyjnej (tryb podstawowy z art. 275 pkt 1 ustawy Pzp)

Pytanie Krajowego Kontrolera

KK zapytał czy niespójność pomiędzy zapisami SWZ i ogłoszenia o zamówieniu, polegająca na braku określenia warunków wykluczenia w ogłoszeniu, a wpisaniu ich tylko w SWZ, w zakresie:

- fakultatywnych warunków wykluczenia,
- warunków wykluczenia wynikających z ustawy z dnia 13 kwietnia 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie przeciwdziałania wspieraniu agresji na Ukrainę oraz służących ochronie bezpieczeństwa narodowego (dalej: ustawa sankcyjna),

można uznać za błąd formalny.

Zamawiający w ogłoszeniu o zamówieniu napisał, że nie przewiduje fakultatywnych warunków wykluczenia. Jednocześnie, w SWZ wylistował fakultatywne warunki wykluczenia z art. 109 ust. 4,5,7 ustawy Pzp oraz warunki wykluczenia na mocy ustawy sankcyjnej.

Stanowisko DWT

Przypadek należy przeanalizować pod kątem tego, czy rozbieżność zapisów pomiędzy SWZ a ogłoszeniem mogła wprowadzać w błąd potencjalnych wykonawców, poprzez wywołanie sytuacji, w której potencjalni wykonawcy mogli nie mieć pewności czy brać pod uwagę podstawy wykluczenia określone w SWZ czy w ogłoszeniu o zamówieniu. Taki stan faktyczny, jeśli prowadziłyby do ograniczenia liczby potencjalnych wykonawców i liczby złożonych ofert w konsekwencji oznaczałby wystąpienie szkody (choćby potencjalnej) w budżecie UE przez sfinansowanie wydatku wyższego, aniżeli mogłoby być to konieczne.

Brak zamieszczenia w ogłoszeniu fakultatywnych warunków wykluczenia nie mogło mieć wpływu na ograniczenie potencjalnego kręgu wykonawców. Zaistniała sytuacja mogła doprowadzić jedynie do zwiększenia potencjalnego kręgu podmiotów zainteresowanych złożeniem oferty, zatem nie można stwierdzić, że niespójność spowodowała nawet potencjalną szkodę (porównaj wyrok sądu: WSA w Szczecinie z dnia 16 września 2020 r., sygn. akt I SA/Sz 439/20 „W ocenie Sądu brak przywołania wprost art. 24 ust. 5 pkt 1-8 p.z.p. w SIWZ nie miało wpływu na procedurę przetargową. W tym zakresie zgodzić się należy ze stanowiskiem zawartym w skardze, że brak w SIWZ informacji o fakultatywnych podstawach wykluczenia w żadnym stopniu nie mógł się przyczynić do ograniczenia konkurencyjności. Jeśli w wyniku powstania rozbieżności związanej z możliwością udziału w postępowaniu wykonawcy, który podlegał fakultatywnym podstawom wykluczenia została złożona oferta tego podmiotu, który podlegał takim ograniczeniom, to wbrew twierdzeniom organu liczba złożonych ofert byłaby większa, co poddaje w wątpliwość twierdzenia o powstaniu potencjalnej szkody.”).

W zakresie warunków wykluczenia na mocy ustawy sankcyjnej, zgodnie ze stanowiskiem UZP, ww. przesłanki zostały uznane za **obligatoryjne**: „Przesłanki, o których mowa w art. 7 ustawy z dnia 13 kwietnia 2022 r. (...) stanowią samoistne, obligatoryjne i dodatkowe w stosunku do przesłanek, o których mowa w art. 108 ustawy Pzp, podstawy wykluczenia wykonawców z udziału w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego oraz konkursach. W konsekwencji powinny

być one weryfikowane przez zamawiających w każdym postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego (...).” (<https://www.gov.pl/web/uzp/pytania-i-odpowiedzi2>). Zamawiający - w treści ogłoszenia - potraktował przesłanki sankcyjne analogicznie jak pozostałe przesłanki obligatoryjne. Tj. zamawiający wymagał w treści ogłoszenia założenia oświadczenia z art. 125 ust 1 ustawy Pzp w zakresie ww. przesłanek.

W opinii DWT w omawianym przypadku nastąpiło naruszenie art. 7 ust 1 w związku z naruszeniem art. 41 pkt 7 ustawy Pzp, poprzez brak ujęcia obowiązkowych elementów w ogłoszeniu o zamówieniu, w odniesieniu do fakultatywnych warunków wykluczenia. Naruszenie nie ograniczyło – nawet potencjalnie – grona wykonawców oraz nie miało wpływu na przebieg ani wynik postępowania. Naruszenie nie spowodowało szkody faktycznej ani potencjalnej dla budżetu UE, nie spełniło zatem przesłanek nieprawidłowości. Naruszenie można uznać za formalne.

Sprawa I.2. Niedostarczenie przez wykonawcę pełnej dokumentacji dotyczącej zawarcia umowy ubezpieczenia potwierdzającej spełniania warunku udziału w postępowaniu w zakresie sytuacji ekonomicznej lub finansowej (tryb podstawowy z art. 275 pkt 1 ustawy Pzp)

Pytanie Krajowego Kontrolera

Czy opisane poniżej naruszenie stanowi nieprawidłowość w rozumieniu art. 2 pkt 7 rozporządzenia nr 1083/2006?

Na etapie prowadzonego postępowania wykonawca złożył niekompletne potwierdzenie zawarcia umowy ubezpieczenia dotyczące spełniania warunku udziału w postępowaniu w zakresie sytuacji ekonomicznej lub finansowej. Przekazana polisa nie zawierała drugiej strony z podpisem wystawcy oraz nie dołączono potwierdzenia zapłaty składki ubezpieczeniowej.

Kontrolujący stwierdził naruszenie art. 226 ust. 1 pkt 2c w zw. z art. 128 ust. 1, 4 i 5 ustawy Pzp polegające na zaniechaniu, z uwagi na brak skierowania do wykonawcy – na podstawie art. 128 ust. 1, 4 i 5 ustawy Pzp – wezwania do uzupełnienia/wyjaśnienia dokumentów potwierdzających spełnianie warunku udziału w postępowaniu w zakresie sytuacji ekonomicznej lub finansowej,

Stanowisko DWT

W wyniku analizy przedmiotowej sprawy stwierdzono, że dostarczona pierwsza strona polisy zawierała niezbędne informacje potrzebne do potwierdzenia jej zawarcia, tj. zakres ubezpieczenia, sumę gwarancyjną i strony umowy. Odnosnie potwierdzenia zapłaty składki, zamawiający w ramach zastrzeżeń złożonych do wyniku kontroli przekazał KK archiwalny wyciąg bankowy potwierdzający opłacenie składki ubezpieczenia w terminie. Powyższe pozwala stwierdzić, że wykonawca na dzień składania ofert spełniał warunek udziału w postępowaniu i jego oferta nie podlegała odrzuceniu.

Zaniechanie zamawiającego polegające na braku wezwania do uzupełnienia dokumentów miało charakter formalny. Należy zatem uznać, że w postępowaniu nie doszło do wystąpienia szkody dla budżetu UE poprzez ograniczenie konkurencji, skutkujące wyborem oferty, która nie była najkorzystniejsza.

Sprawa I.3. Niespójność formularza ofertowego z opisem przedmiotu zamówienia (tryb podstawowy z art. 275 pkt 1 ustawy Pzp)

Pytanie Krajowego Kontrolera

Czy opisane poniżej naruszenie stanowi nieprawidłowość w rozumieniu art. 2 pkt 7 rozporządzenia nr 1083/2006?

Zgodnie z zapisami SWZ w Opisie przedmiotu zamówienia oraz zapisami wzoru umowy zamówienie w jego drugim etapie obejmowało:

„Etap II: Wykonanie robót budowlanych związanych z przedmiotem zamówienia i oddanie obiektu wraz z decyzją o pozwoleniu na użytkowanie dla części A, B i C budynku dworca. Dla **części D** ramach zadania przewiduje się wykonanie pełnej dokumentacji projektowej, natomiast w ramach robót budowlanych jedynie prac przygotowawczych, w tym rozbiórkowych”.

W formularzu ofertowym zamawiający pominął informację odnoszącą się bezpośrednio do części D obiektu będącego przedmiotem zamówienia, ponieważ sformułował tę pozycję kosztorysową w następujący sposób:

„3. cena ryczałtowa wykonania robót budowlanych związanych z przedmiotem zamówienia i oddanie obiektu wraz z decyzją o pozwoleniu na użytkowanie dla części A, B i C budynku dworca wynosi:PLN”

W związku z powyższym KK stwierdził naruszenie art. 226 ust. 1 pkt 5 w związku z art. 255 pkt 5 ustawy Pzp, polegające na złożeniu przez wykonawcę oferty niezgodnej z opisem przedmiotu zamówienia z powodu błędnie opracowanego przez zamawiającego formularza przedmiotu zamówienia, który był niezgodny z OPZ w SWZ. W efekcie wykonawca złożył ofertę niezgodną z warunkami zamówienia.

Stanowisko DWT

W wyniku analizy dokumentacji stwierdzono, że wskazane pominięcie nie mogło mieć wpływu na konstruowanie oferty przez wykonawców, ponieważ w SWZ zamawiający przewidział i opisał szczegółowo wykonanie zadania we wszystkich częściach budynku. Jednocześnie z treści oferty wynika, że wykonawca potwierdził, że zapoznał się z SWZ i zrealizuje zamówienie zgodnie z nim. Ponadto wynagrodzenie wykonawcy miało charakter wynagrodzenia ryczałtowego, a podana przez wykonawcę cena, zgodnie z treścią umowy obejmowała wszelkie koszty związane z realizacją zadania niezbędne do jego prawidłowego wykonania, w szczególności wynikające z opisu przedmiotu zamówienia. Dodatkowo analiza faktury oraz dokumentów odbiorowych inwestycji potwierdza, że wykonawca wykonał zadanie zgodnie z opisem przedmiotu zamówienia. Nie doszło więc do realnej szkody w budżecie UE. Potwierdza to, że intencją wykonawcy nie było złożenie oferty nie obejmującej części inwestycji, co do której powstały wątpliwości, czy została ujęta w ofercie.

Jednocześnie nie sposób dowieść, że wykazana rozbieżność mogła zniechęcić wykonawców do udziału w postępowaniu, co potwierdza, że nie doszło do potencjalnej możliwości wystąpienia uszczerbku w budżecie UE

Sprawa I.4. Łączne szacowanie wartości zamówień (art. 30 ust 2 ustawy Pzp)

Pytanie Krajowego Kontrolera

Zamawiający ogłosił dwa postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w trybie podstawowym – na średni samochód ratowniczo-gaśniczy oraz przyczepę strażacką z wyposażeniem. Zamawiający oszacował wartość każdego z zamówień odrębnie. Gdyby zamawiający oszacował wartość obu dostaw łącznie, kwota zamówienia przekroczyłaby próg unijny. KK zwrócił się zapytaniem, czy w omawianym przypadku zamawiający naruszył art. 30 ust. 2 ustawy Pzp, poprzez zaniechanie łącznego szacowania wartości zamówienia.

Stanowisko DWT

Dla ustalenia czy w danej sytuacji mamy do czynienia z jednym zamówieniem, czy też odrębnymi zamówieniami, należy przeanalizować okoliczności konkretnego przypadku, posługując się kryteriami tożsamości czasowej, przedmiotowej i podmiotowej zamówień.

W odniesieniu do ww. zamówień zachodziła tożsamość czasowa. Zamówienia zostały zaplanowane w ramach jednego projektu, tj. w możliwym do przewidzenia i zdefiniowanym okresie czasu.

Analiza rynku, zarówno polskiego, jak i europejskiego, wykazała, że istnieją na nim podmioty, które mogą dostarczyć jednocześnie samochód i przyczepę z wyposażeniem. Jak wskazano w poradniku „Szacowanie wartości zamówienia”^[1], o spełnieniu tożsamości podmiotowej „będzie świadczyć funkcjonowanie na rynku **co najmniej jednego** wykonawcy, który mógłby zrealizować dane zadania”. Zatem przesłanka tożsamości podmiotowej również została spełniona.

Odnosząc się do tożsamości przedmiotowej, należy przeanalizować, czy dostawy były podobne. Kwestię podobieństwa dostaw wyjaśniono w motywie 19 Dyrektywy klasycznej^[2] dla „celów szacowania progów pojęcie podobnych dostaw należy rozumieć jako produkty o **identycznym lub podobnym przeznaczeniu** – jak np. dostawy różnych rodzajów żywności lub różnych mebli biurowych”.

Zatem podobieństwo przedmiotowe samochodu strażacko-ratowniczego oraz przyczepy strażackiej należy przeanalizować w kontekście ich przeznaczenia. Stanowisko takie prezentuje KIO (uchwała nr KIO/KD 1/25 z 5 lutego 2025 r.^[3]), stwierdzając: „W sytuacji zatem gdy zarówno ciągnik Class Ares 697 jak i przyczepa Pronar T701HP są wykorzystywane przez Zamawiającego przy realizacji jego zadań dotyczących utrzymania dróg, to ich przeznaczenie należy uznać za podobne. Jest zrozumiałe, że utrzymanie dróg wiąże się z przewozem lżejszych i cięższych rzeczy. To, że ciągnik jest wykorzystywany do przewozu tych lekkich, zaś przyczepa służy do przewozu ciężkich rzeczy, nie wpływa na ocenę, iż w każdym przypadku ich przeznaczenie jest takie samo.”

Zgodnie z zapisami wniosku o dofinansowanie projektu, zakupione sprzęty będą używane podczas działań ratowniczych OSP, jak powódzie, pożary, itp. Zatem ich przeznaczenie jest identyczne.

Należy podkreślić, że w omawianym przypadku, dla potwierdzenia tożsamości przedmiotowej, bez znaczenia pozostaje fakt, że istnieje możliwość, aby samochód i przyczepa były użytkowane oddzielnie. Tożsamość przedmiotowa wynika z funkcjonalnego powiązania ww. sprzętów, polegającego na możliwości wykonywania przy ich pomocy zadań z zakresu ratownictwa przez określoną grupę osób. W przywołanej uchwale KIO potwierdza, że „Dla określenia, że zamówienia są podobne, nie jest bowiem konieczne stwierdzenie, że muszą one być wykorzystywane w sposób nierozłączny. (...) dla stwierdzenia, iż w rozumieniu ww. przepisów chodzi o podobne dostawy nie

jest konieczne, aby przyczepa Pronar T701HP musiała być połączona z ciągnikiem Claas Ares 697 i tylko w takim zestawieniu mogła być wykorzystywana.”

O braku podobieństwa nie świadczy także fakt przypisania samochodowi oraz przyczepie odrębnych kodów CPV. Prezes UZP w toku kontroli potwierdził, że „nawet w przypadku uznania, że ww. przyczepa stanowi sprzęt budowlany, który mógłby być opisany za pomocą innego kodu CPV aniżeli dotyczącego maszyn rolniczych, nie zmienia to oceny co do występowania przedmiotowego i funkcjonalnego powiązania między sprzętem nabytym przez Zamawiającego.”

W omawianym przypadku zostały spełnione kryteria tożsamości czasowej, podmiotowej i przedmiotowej zamówień. W opinii DWT zamawiający naruszył art. 30 ust. 2 ustawy Pzp poprzez zaniechanie łącznego szacowania wartości zamówienia.

^[1] „Szacowanie wartości zamówienia”, UZP, Ministerstwo Rozwoju i Technologii, <https://www.gov.pl/attachment/3e42f8e8-6050-4c7e-a141-46f3a7346952>

^[2] Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie zamówień publicznych, uchylająca dyrektywę 2004/18/WE.

^[3] Podobne stanowisko KIO prezentuje również w uchwale nr KIO/KD 9/21 z 1 lipca 2021 r.

Sprawa I.5. Udzielanie zamówień z zakresu działalności kulturalnej (art. 11 ust. 5 pkt 2 ustawy Pzp)

Pytanie Krajowego Kontrolera

KK wystąpił z prośbą o zajęcie stanowiska w sprawie zakresu stosowania art. 11 ust. 5 pkt 2 ustawy Pzp dotyczącego dostaw lub usług z zakresu działalności kulturalnej.

Stanowisko DWT

Stosowanie wyłączenia z art. 11 ust. 5 pkt 2 jest możliwe pod kilkoma warunkami. Podstawowe z nich to wartość zamówienia, która musi być niższa niż progi unijne oraz zamówienie nie może służyć wyposażaniu zamawiającego w środki trwałe przeznaczone do bieżącej obsługi jego działalności. Kluczowa do oceny prawidłowości zastosowania przepisu jest kwestia, jakiego rodzaju zamówienia mogą być nabywane na podstawie wyłączenia.

Biorąc pod uwagę opinie UZP, wyłączenie z art. 11 ust. 5 pkt 2 odnosi się do wymienionych w przepisie przejawów wykonywania działalności kulturalnej, **czyli takich dostaw i usług, które są wynikiem działalności kulturalnej (np. zakup dzieł sztuki, usługi artysty, zakup dostępu do książek on-line dla biblioteki)**. Nabywane dostawy i usługi muszą mieścić się w zakresie działalności polegającej na tworzeniu, upowszechnianiu i ochronie kultury^[1]. Jednocześnie należy podkreślić, że wyłączenie nie obejmuje wszystkich dostaw i usług służących organizacji wydarzeń, gromadzenia materiałów bibliotecznych lub muzealiów, działalności archiwalnej (np. oświetlenia, nagłośnienia, cateringu, transportu).

^[1] Zgodnie z definicją działalności kulturalnej z art. 1 ust. 1 ustawy z 25.10.1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej.

Sprawa I.6. Nieprecyzyjne określenie przedmiotu zamówienia (tryb podstawowy z możliwością negocjacji z art. 275 pkt 2 ustawy Pzp)

Pytanie Krajowego Kontrolera

W toku kontroli dokumentacji przetargowej Kontrolujący stwierdził, że w ogłoszeniu o zamówieniu opis przedmiotu zamówienia podzielonego na części został określony w sposób niewystarczający tj. jako: „Pakiet 1”, „Pakiet 2” i „Pakiet 3”.

KK zwrócił się zapytaniem czy powyższe naruszenie art. 272 ustawy Pzp oraz wymogów Rozporządzenia Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 23 grudnia 2020 r. w sprawie ogłoszeń zamieszczanych w Biuletynie Zamówień Publicznych stanowi nieprawidłowość indywidualną.

Stanowisko DWT

Analiza dokumentacji w sprawie potwierdza, że określenie przedmiotu zamówienia w ogłoszeniu o zamówieniu nie spełnia wymogów wynikających z przepisów ustawy Pzp oraz wydanego na jej podstawie Rozporządzenia w sprawie ogłoszeń.

Jednocześnie nie ma podstaw do przyjęcia stwierdzenia, że niedokładny opis zamówienia w ogłoszeniu nie pozwalał wykonawcom na wystarczającą identyfikację przedmiotu zamówienia, przez co zniechęcał ich do złożenia oferty. Ponieważ zamawiający bardzo różnie opisują i kwalifikują przedmiot zamówienia, wykonawcy przy wyszukiwaniu informacji o zamówieniach, którymi będą zainteresowani, opierają się na różnych danych. Poza opisem przedmiotu zamówienia w ogłoszeniu korzystają również z kodów CPV oraz tytułu zamówienia, które w omawianym przypadku pozwalały na wstępne rozeznanie jakich sprzętów dotyczy zamówienie. Ponadto w SWZ wskazano, że szczegółowy opis przedmiotu zamówienia zawarty jest w załączniku do SWZ. Można zatem stwierdzić, że wykonawcy mieli jasność w tym zakresie szczególnie, że nie złożyli żadnego wniosku o wyjaśnienie treści zamówienia. Nie została zatem naruszona zasada przejrzystości w procesie przygotowania postępowania.

Nie znajduje uzasadnienia zarzut, że brak precyzyjnego opisu przedmiotu zamówienia w ogłoszeniu o zamówieniu mógł utrudnić konkurencję, ograniczając krąg wykonawców zainteresowanych postępowaniem, bowiem ogłoszenie o zamówieniu, opublikowane w Biuletynie Pzp, było powszechnie dostępne, a sam fakt braku szerszego opisu zamówienia w żaden sposób nie uprzywilejowywał ani nie dyskryminował wykonawców ze względu na ich właściwości.

W związku z powyższym stwierdzone uchybienie miało charakter formalny i pozostawało bez potencjalnego wpływu na liczbę podmiotów mogących wziąć udział w postępowaniu przetargowym.

II. ZASADA KONKURENCYJNOŚCI

Sprawa II.1. Brak publikacji zamówienia w Bazie konkurencyjności

Pytanie Krajowego Kontrolera

Beneficjent programu Litwa-Polska jest zamawiającym sektorowym, który jest zobowiązany do stosowania przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych dla zamówień sektorowych oraz organizowania konkursów, których wartość jest równa lub przekracza progi unijne. Beneficjent

ogłosił dwa zamówienia na zakup usług. Wartość każdego z zamówień nie przekroczyła progu unijnego, w związku z czym postępowania zostały przeprowadzone na podstawie wewnętrznego regulaminu udzielania zamówień Beneficjenta.

Ogłoszenia o zamówieniach zostały opublikowane w następujący sposób:

- Ogłoszenie nr 1. na stronie internetowej Zamawiającego i na platformie e-zamawiający miasta Beneficjenta.
- Ogłoszenie nr 2. na stronie internetowej Zamawiającego i na platformie e-zamawiający miasta Beneficjenta oraz w Biuletynie Zamówień Publicznych.

Zamówienia nie zostały opublikowane w Bazie konkurencyjności.

KK zwrócił się do Instytucji Krajowej w sprawie rozstrzygnięcia, czy został zachowany odpowiedni poziom konkurencyjności przeprowadzonych postępowań.

Stanowisko DWT

W przypadku realizacji zamówień zgodnie z zasadą konkurencyjności, wymaganym sposobem publikacji ogłoszenia o zamówieniu jest jego zamieszczenie w Bazie Konkurencyjności. BK2021 jest narzędziem teleinformatycznym ustanowionym w celu zapewnienia przejrzystości postępowania poprzez szerokie udostępnienie informacji o prowadzonym postępowaniu i równe traktowanie potencjalnych wykonawców.

Zgodnie z załącznikiem do Podręcznika programu^[1], „beneficjent jest zobowiązany do przygotowania i przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia w sposób zapewniający zachowanie uczciwej konkurencji i równe traktowanie wykonawców oraz do działania w sposób przejrzysty i proporcjonalny – zgodnie z zasadą konkurencyjności. (...) Komunikację w postępowaniu o udzielenie zamówienia, w tym m.in. ogłoszenie zapytania ofertowego beneficjent zobowiązany jest przeprowadzać w formie pisemnej za pośrednictwem Bazy konkurencyjności - BK2021”.

Analizę spełnienia wymogów zasady konkurencyjności przy publikacji ww. zamówień należy przeprowadzać oddzielnie dla każdego z postępowań, ze względu na użycie różnych środków ich publikacji.

- Ogłoszenie nr 1. Zaniechanie publikacji ogłoszenia w BK2021 stanowi naruszenie zasady konkurencyjności poprzez ograniczenie kręgu potencjalnych wykonawców. Zaniechanie to mogło mieć wpływ na liczbę zgłoszonych ofert i ich cenę, a tym samym na wielkość wydatków z budżetu Unii Europejskiej przeznaczonych na realizację tego projektu, co wypełnia definicję nieprawidłowości z art. 2 pkt 31 rozporządzenia ogólnego.

Powyższe naruszenie **stanowi nieprawidłowość indywidualną** polegającą na niedopełnieniu obowiązku upublicznienia zapytania ofertowego zgodnie z warunkami wynikającymi z umowy o dofinansowanie projektu. Zgodnie z Taryfikatorem korekt finansowych^[2] dla tego rodzaju nieprawidłowości przewidziano korektę w wysokości 100% z możliwością jej obniżenia do wysokości 25%, w przypadku gdy publikacja ogłoszenia nastąpiła za pomocą innych odpowiednich środków.

Publikacja ogłoszeń na stronie internetowej Zamawiającego oraz platformie e-zamawiający spełnia przesłanki obniżenia korekty.

- Ogłoszenie nr 2 w przypadku tego zamówienia Beneficjent skorzystał dodatkowo z ogólnopolskiego publikatora przeznaczonego do zamieszczania ogłoszeń o zamówieniach przez podmioty publiczne zobowiązane do stosowania ustawy Prawo zamówień publicznych.

Zgodnie z podręcznikiem „Zamówienia udzielane w ramach projektów - Podręcznik beneficjenta i wnioskodawcy programów polityki spójności 2021-2027”, rozdział „Wymienne stosowanie procedur”: „jeśli beneficjent będący zamawiającym w rozumieniu Pzp zastosuje Pzp, to zasadę konkurencyjności uznaje się za spełnioną. Wynika to z tego, że po pierwsze obie te procedury służą wyłonieniu wykonawcy w sposób konkurencyjny, a po drugie procedury wynikające z Pzp są co do zasady bardziej rygorystyczne i skomplikowane niż zasada konkurencyjności”^[3].

W związku z powyższym należy uznać, że publikacja zamówienia w Biuletynie zamówień publicznych spełnia wymogi publikacji ogłoszenia w bazie konkurencyjności i zapewnia w tym zakresie realizację zasady konkurencyjności. Tym samym nie doszło do naruszenia skutkującego nieprawidłowością.

^[1] Załącznik nr 5 do Podręcznika programu: Szczegółowe zasady udzielania zamówień w ramach projektu – szczególne zasady dla polskich beneficjentów.

^[2] Sekcja 2 Decyzji Komisji C(2019)3452 z dnia 14 maja 2019 r. ustanawiającej wytyczne dotyczące określania korekt finansowych w odniesieniu do wydatków finansowanych przez Unię Europejską w przypadku nieprzestrzegania obowiązujących przepisów dotyczących zamówień publicznych.

^[3] Zamówienia udzielane w ramach projektów. Podręcznik beneficjenta i wnioskodawcy programów polityki spójności 2021-2027. Dokument przygotowany w oparciu o Wytyczne dotyczące kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027.

Sprawa II.2. Zwiększenie wynagrodzenie ryczałtowego

Pytanie Krajowego Kontrolera

Beneficjent programu Litwa-Polska zawarł umowę na zakup usługi, zgodnie z którą za wykonanie przedmiotu umowy Wykonawca miał otrzymać wynagrodzenie ryczałtowe. W umowie przewidziano możliwość negocjacji wynagrodzenia Wykonawcy w sytuacji wystąpienia zamówień uzupełniających, dodatkowych lub zamiennych.

Na mocy powyższych ustaleń umownych Zamawiający zawarł z Wykonawcą aneks do umowy zwiększający zakres rzeczowy o dodatkowe usługi i dostawy oraz zwiększający wartość wynagrodzenia.

KK zwrócił się do Instytucji Krajowej o opinię w sprawie czy aneks do umowy został zawarty w sposób uprawniony.

Stanowisko DWT

Ocena prawidłowości zmiany umowy powinna zostać wykonana w dwóch aspektach. Z jednej strony KK powinien zbadać, czy zmiana wysokości wynagrodzenia ryczałtowego była możliwa. Ponadto należy ustalić, czy zmiana umowy nastąpiła zgodnie z warunkami określonymi w zasadzie konkurencyjności, na podstawie której zamówienie powinno zostać udzielone.

Możliwość zmiany wysokości wynagrodzenia ryczałtowego należy zbadać w oparciu o przepisy kodeksu cywilnego oraz orzecznictwo. Charakter i wysokość wynagrodzenia ryczałtowego reguluje art. 632, ust. 1 kodeksu cywilnego:

Jeżeli strony umówiły się o wynagrodzenie ryczałtowe, przyjmujący zamówienie nie może żądać podwyższenia wynagrodzenia, chociażby w czasie zawarcia umowy nie można było przewidzieć rozmiaru lub kosztów prac.

Wynagrodzenie ryczałtowe jest kwotą umówioną z góry przez strony umowy i co do zasady nie podlega zmianie w zależności od rzeczywistego rozmiaru oraz kosztów prac. Jednak sądy w orzecznictwie wskazują przesłanki, na podstawie których możliwa jest zmiana raz ustalonej kwoty takiego wynagrodzenia. W wyroku z 25 marca 2015 r., sygn. akt: II CSK 389/14 Sąd Najwyższy uznał, że w umowie strony „mogą zastrzec możliwość modyfikacji wynagrodzenia ryczałtowego, w zależności od zaistnienia konieczności wykonania robót dodatkowych lub zmniejszenia zakresu robót podstawowych. Prawnymi konsekwencjami ukształtowania wynagrodzenia ryczałtowego bez takiej klauzuli jest zarówno niedopuszczalność podwyższenia go, jak też obniżenia, nawet gdyby dochód osiągnięty przez wykonawcę był wyższy od założonego w kalkulacji będącej podstawą określenia wysokości ryczału”.

Kwestie zmiany umowy w zamówieniu udzielanym wg zasady konkurencyjności są uregulowane w załączniku do Podręcznika programu^[1].

W przypadku gdy z analizy dokumentacji wynika, że zostały spełnione przewidziane w umowie na wykonanie zamówienia przesłanki i warunki zmiany wynagrodzenia ryczałtowego oraz zmiana spełnia wymogi programowe dotyczące zmian umowy w zamówieniu realizowanym zgodnie z zasadą konkurencyjności, dodatkowe wynagrodzenie dla Wykonawcy może stanowić koszt kwalifikowalny w projekcie.

^[1] Załącznik nr 5 do Podręcznika programu: Szczegółowe zasady udzielania zamówień w ramach projektu – szczególne zasady dla polskich beneficjentów.

III. INFORMACJA I PROMOCJA

Sprawa III.1. Przypadek naruszenia obowiązku w zakresie widoczności, przejrzystości i komunikacji przez partnera projektu w ramach programu Interreg Polska – Saksonia i konsekwencje tego naruszenia

Opis przypadku

Partner projektu opublikował w internecie informację prasową. Niestety nie umieścił w niej logotypu programu Interreg Polska – Saksonia ani słownego odwołania do programu w treści informacji.

Naruszenie zostało wykryte przez kontrolera. We wniosku o płatność, który został przedłożony kontrolerowi, zostały rozliczone wydatki na informację prasową.

Stanowisko DWT

W tym przypadku jest możliwość zastosowania działania naprawczego. Informacja prasowa została opublikowana w internecie, a nie drukiem, dlatego można ją zaktualizować poprzez dodanie

logotypu programu oraz dopisanie jednego zdania o dofinansowaniu projektu z programu Interreg Polska – Saksonia. Wtedy procentowe pomniejszenie dofinansowania dla partnera nie zostanie naliczone.

Jeśli partner nie wprowadzi działania naprawczego, kontroler może zastosować procentowe obniżenie dofinansowania dla tego partnera zgodnie z podręcznikiem programu Interreg Polska – Saksonia pkt. IX.1.2, tabela nr 5.

IV. TRWAŁOŚĆ

Sprawa IV.1. Wpływ zmian w projekcie na zachowanie jego trwałości

Pytanie Krajowego Kontrolera

Podczas przeprowadzonej kontroli trwałości projektu, KK stwierdził, że znajdujące się obok trasy rowerowej miejsce odpoczynku zostało częściowo przekształcone w siłownię zewnętrzną. KK poprosił o potwierdzenie, że wprowadzone zmiany nie naruszają zasad trwałości projektu.

Stanowisko DWT

W wyniku analizy dokumentacji stwierdzono, że zmiany wprowadzone w miejscu odpoczynku nie skutkują naruszeniem trwałości projektu, gdyż nie nastąpiła zmiana własności obiektu i nie została wprowadzona żadna istotna zmiana wpływająca na charakter, cele lub warunki funkcjonowania projektu. Celem szczegółowym projektu było podwyższenie intensywności wykorzystania dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego w regionie przygranicznym. Powstała siłownia może przyczynić się do zwiększenia atrakcyjności miejsca dla użytkowników ścieżki rowerowej i spowodować wzrost liczby osób korzystających z miejsca wypoczynku. Ponadto wprowadzona zmiana nie miała wpływu na wartość osiągniętych wskaźników produktu w projekcie.

V. POMOC PUBLICZNA

Sprawa V.1. Kumulacja pomocy de minimis

Pytanie Beneficjenta

Czy z uwagi na wyczerpanie limitu pomocy de minimis ze środków krajowych, możemy ubiegać się o dofinansowanie wkładu własnego w postaci rezerwy celowej?

Odpowiedź DWT

Jeśli Beneficjent otrzymał w ciągu ostatnich 3 lat pomoc de minimis równą 300 tys EUR od polskich instytucji, a wydatki w projekcie zostały objęte pomocą publiczną lub pomocą de minimis, to rezerwa udzielona na te same wydatki kwalifikowalne w projekcie będzie również stanowiła wsparcie pomocowe. Jeśli zatem Beneficjent wykorzystał limit pomocy de minimis w kraju, to nie może otrzymać rezerwy celowej w postaci pomocy de minimis. Rezerwa celowa w postaci pomocy publicznej również nie może zostać udzielona w projekcie, jeśli Beneficjent otrzymał maksymalny poziom pomocy publicznej w projekcie tj. 80% dofinansowania EFRR.

Jeśli projekt Beneficjenta nie jest objęty pomocą publiczną ani pomocą de minimis, to rezerwa celowa mogłaby zostać udzielona jako wsparcie niepomocowe.

Sprawa V.2. Liczenie limitu pomocy de minimis

Pytanie Beneficjenta

Czy do limitu de minimis liczymy datę wystawienia zaświadczenia de minimis w czasie przyznania pomocy, czy w czasie wypłacenia (projekt był przedłużany)?

Odpowiedź DWT

Jeśli podpisana została umowa o dofinansowanie projektu, to od tego momentu (tj. daty podpisania umowy) liczone jest 3 lata dla przyznania kolejnej pomocy de minimis. Nie ma znaczenia moment wypłaty środków dofinansowania w ramach realizacji projektu.

Sprawa V.3. Pomoc pośrednia w projekcie – promocja prywatnych podmiotów na ulotkach

Pytanie Beneficjenta

Ulotki, które zaplanował i zamówił ostateczny odbiorca w małym projekcie zawierają m.in. kontakt do bazy gastronomicznej i noclegowej. Dostarczone wraz z Raportem egzemplarze ulotek to potwierdzają. Czy wystąpi pomoc pośrednia?

Odpowiedź DWT

Jeśli w ulotce jest kontakt/link do bazy publicznie dostępnej, która zawiera informacje o podmiotach gastronomicznych i właścicielach kwater, to nie mamy do czynienia z reklamą indywidualnych przedsiębiorców w ulotce, a informacja ta nie stanowi reklamy dla wybranych podmiotów gospodarczych. **Pomoc publiczna nie wystąpi.** Gdyby ulotka zawierała informacje o konkretnych podmiotach np. ich nazwy adresy i typ prowadzonej działalności, podobnie jak w lokalnych gazetach, wówczas będzie stanowiła darmową reklamę dla tych podmiotów, której koszty zostały sfinansowane ze środków publicznych.

Sprawa V.4. Pomoc pośrednia w projekcie – informacje na ulotkach

Pytanie Beneficjenta

Czy można stwierdzić, że informacje zaprezentowane na ulotkach nie stanowią darmowej reklamy przedstawionych na nich podmiotów? Na ulotkach nie ma konkretnych informacji na temat np. punktów gastronomicznych czy miejsc noclegowych. Ulotki zawierają zdjęcia i dane adresowe/strony internetowe atrakcji, które są niejednokrotnie prowadzone przez osoby prywatne/stowarzyszenia i wstęp do nich jest przeważnie płatny.

Odpowiedź DWT

Miejsca dziedzictwa kulturalnego i przyrodniczego np. muzea, miejskie ośrodki kultury, skanseny, obiekty historyczne, parki narodowe, ale również lokalna infrastruktura sportowa np. miejskie centra sportowe oraz baseny, utrzymywane przez gminy, które służą zaspokojeniu ogólnych potrzeb

lokalnych społeczności nie będą podmiotami, dla których informacja w ulotkach stanowi reklamę ponieważ są to instytucje, które działają głównie w ogólnym interesie społecznym, a nie gospodarczym i działają lokalnie. Pomimo, że instytucje te pobierają opłaty za wstępy to nie stanowią one głównego źródła dochodów tych instytucji, które są utrzymywane przez władze publiczne. Stąd też w rozumieniu przepisów pomocy publicznej nie są postrzegane jako przedsiębiorstwa. Tylko duże obiekty, np. sale kongresowe, muzea, baseny, które miałyby charakter międzynarodowy (a nie lokalny) i prowadziły dużo odpłatnych imprez, co pozwoliłoby im utrzymać się z działalności komercyjnej, mogłyby otrzymać pomoc publiczną.

Oczywiście trzeba mieć pewność, że obiekty na ulotkach nie są prowadzone przez podmioty prywatne, które finansują się przede wszystkim z działalności gospodarczej. Czasami fundacje dzierżawią jakiś obiekt np. muzeum, zamek i prowadzą głównie działalność komercyjną na takim obiekcie, wówczas pomoc będzie prawdopodobna, w tym celu pomocne jest sprawdzenie statutu i sprawozdania finansowego podmiotu (takim przykładem jest np. Fundacja Bieszczadzkiej Kolejki Leśnej, która dzierżawi infrastrukturę kolejki bieszczadzkiej). Należy zatem sprawdzić pod czyim nadzorem są obiekty wymienione na ulotkach.

W ulotkach informacja dotycząca przewoźników kolejowych jest udzielana na zasadzie ogólnej, tzn. np. promuje się transport publiczny, wymieniając wszystkich przewoźników w regionie. W takim przypadku celem reklamy jest promowanie transportu kolejowego jako całości, a nie konkretnego przewoźnika. Ponadto, każda informacja o przewoźnikach publicznych przewoźnikach lub nawet prywatnych, ale dotowanych w ramach pomocy publicznej udzielonej w ogólnym interesie gospodarczym, tzn. prywatny przewoźnik został wybrany przez gminę, aby zapewnić połączenie lokalne, ponieważ nie ma innych form komunikacji nie będzie również stanowiło pomocy, ponieważ przewoźnicy ci są często dotowani z uwagi na to, że w danym obszarze nie ma rynku na tego typu świadczenie usług, zatem nie ma konkurencji.

Sprawa V.5. Pomoc pośrednia w projekcie – promocja wykonawcy

Pytanie Beneficjenta

W ramach projektu ostateczny odbiorca małego projektu zrealizował wystawę produktów regionalnych. Podczas wystawy przeprowadzono pokaz gotowania na żywo, który wykonała finalistka programu Hell's Kitchen, która nie prowadzi działalności gospodarczej. Czy wystąpi pomoc pośrednia dla finalistki? Wykonawczyni usługi Live Cooking wykonywała usługę odpłatnie. Usługa ta została zaplanowana w projekcie budżetu.

Odpowiedź DWT

Pokaz mógłby stanowić pomoc, jeśli finalistka prowadziłaby działalność gospodarczą i została zaproszona do promocji swojej marki i np. sprzedaży produktów bez opłaty uczestnictwa w wydarzeniu. Pomoc publiczna nie wystąpi, jeśli została zaangażowana do pokazu bez wynagrodzenia w celu uatrakcyjnienia wydarzenia. W przypadku odpłatnego zatrudniania wykonawców do udziału w pokazach, należy przestrzegać obowiązujących wymogów programu dotyczących ofertowania. Wówczas pomoc nie wystąpi.

W przypadku osoby zatrudnionej do pokazu, jeśli koszt nie jest weryfikowany na podstawie kosztów rzeczywistych tylko lump sums, to kontroler nie sprawdza procedur przetargowych czy ofertowania.

Sprawa V.6. Pomoc pośrednia w projekcie – promocja wykonawcy

Pytanie Beneficjenta

Ostateczny odbiorca małego projektu zaplanował i zamówił publikację dotyczącą zespołów ludowych. Na ostatniej stronie publikacji wykonawca umieścił swoje dane. Czy wystąpi pomoc pośrednia dla wykonawcy?

Odpowiedź DWT

W przypadku wykonawców pomoc może wystąpić najczęściej, jeśli zlecenie jest przeprowadzone niezgodnie z obowiązującymi procedurami zamówień lub ofertowania jakie obowiązują partnera w programie. Informacja umieszczona w publikacji stanowiłaby element darmowej reklamy, gdyby akcentowała w szczególny sposób nazwę wykonawcy, logotyp, czy odniesienie do innych działań komercyjnych. Informacja zawarta w projekcie to informacja o wykonawcy, jako podmiocie, który przygotował opracowanie do druku, zapewnił tłumaczenie itp. Podana informacja ma charakter neutralny, ponieważ nie ma w niej szczegółowych wskazówek na temat oferowanych przez wykonawcę produktów, usług, technologii czy osiągnięć. **Pomoc publiczna w tym przypadku nie wystąpi.** Jeśli w umowie z wykonawcą partner nie zastrzegł, że informacja o wykonawcy publikacji ma być anonimowa to nie można mówić też o naruszeniu zasad kwalifikowalności.

Sprawa V.7. Pomoc pośrednia w projekcie dla MŚP

Pytanie Krajowego Kontrolera

Projekt na celu poprawę efektywności energetycznej poprzez inteligentne systemy zarządzania. W ramach działań projektowych każdy partner tworzy jedną lokalną grupę składającą się z 20 kluczowych interesariuszy związanych z tematem projektu. Przedstawiciele MŚP (interesariusze) uczestniczą w międzyregionalnych działaniach projektowych i wykorzystują zdobyte doświadczenie, aby pomóc partnerowi projektu w zaplanowaniu wytycznych dotyczących realizacji finansowanych inwestycji. Czy można wykluczyć pomoc pośrednią?

Odpowiedź DWT

Pomoc nie wystąpi, ponieważ MŚP uczestniczą w spotkaniach, w ramach których dzielą się swoimi doświadczeniami, praktyką i wiedzą. Uczestnicząc wykorzystują zdobyte doświadczenie, aby pomóc partnerowi projektu w zaplanowaniu wytycznych dotyczących realizacji finansowanych inwestycji. Występują z poziomu ekspertów, którzy mogliby otrzymać wynagrodzenie, po wybraniu ich w otwartej procedurze na wykonanie usługi. Przedsiębiorstwa mogą angażować się w realizację projektu w celu realizacji usług ogólnospołecznych, wówczas ich udział nie ma związku z prowadzoną działalnością gospodarczą. Jeśli efekt tych konsultacji, czyli wytyczne będą upublicznione dla wszystkich zainteresowanych (powszechny dostęp np. na stronach partnera) to nie mamy tutaj korzyści dla konkretnej grupy.

Sprawa V.8. Pomoc pośrednia w projekcie – przedsiębiorcy uczestniczący w warsztatach

Pytanie Krajowego Kontrolera

Beneficjent zorganizował warsztat dla przedsiębiorców (Odbiorców Technologii) zainteresowanych wdrażaniem rozwiązań z obszaru zielonej i cyfrowej transformacji. Podsumowaniem warsztatów było zaprezentowanie i sprawdzenie przez partnerów zewnętrznych trzech pomysłów, których prototypy opracowano w ciągu pierwszych dwóch dni warsztatów współprojektowania. Czy można wykluczyć pomoc pośrednią?

Odpowiedź DWT

Beneficjent skoncentrował się na zorganizowaniu działań dla konkretnej grupy odbiorców, czyli przedsiębiorstw. Działania te będą stanowiły korzyść dla tych przedsiębiorstw. Jeśli jest to ograniczona grupa regionalnie lub sektorowo, to mamy do czynienia z selektywnością. Ale jeśli dopuszczeni są wszyscy przedsiębiorcy w kraju bez względu na sektor, wielkość i obszar działania, bez kryteriów oceny, tylko na zasadzie zainteresowani zgłaszają się to szkolenie może być wtedy uznane za ogólnodostępne narzędzie edukacyjne, a nie pomoc publiczną.

Sprawa V.9. Dokumenty dotyczące pomocy publicznej

Pytanie Krajowego Kontrolera

Jak często należy zbierać od partnerów oświadczenia o otrzymanej pomocy publicznej?

Odpowiedź DWT

Oświadczenie o otrzymanej pomocy publicznej/de minimis zbiera się, jeśli w wyniku oceny projektu partnera otrzymał on pomoc.

Oświadczenie zbiera się jeden raz, przed podpisaniem umowy o dofinansowanie. Beneficjent wypełnia wtedy formularz pomocy publicznej lub pomocy de minimis i znajdujące się tam tabele o otrzymanej do tej pory pomocy.

Zasady programu mogą wymagać złożenia takiego oświadczenia na etapie składania wniosku o dofinansowanie. Wówczas informacje powinny być zaktualizowane przed podpisaniem umowy o dofinansowanie.

Jeśli partner polski udziela pomocy pośredniej, to (podobnie jak IZ) zbiera formularz pomocy publicznej/pomocy de minimis od podmiotów, którym udziela pomocy przed udzieleniem wsparcia np. organizacją szkoleń dla przedsiębiorców. W przypadku ubiegania się o pomoc de minimis wnioskodawcy powinni również dostarczyć zaświadczenie o wysokości otrzymanej pomocy de minimis w ciągu ostatnich 3 lat lub oświadczenie o braku takiej pomocy.

Sprawa V.10. Pomoc pośrednia w projekcie – wydarzenia o charakterze integracyjnym i edukacyjno-promocyjnym

Pytanie Krajowego Euroregionu

Czy organizacja wydarzeń o charakterze integracyjnym i edukacyjno-promocyjnym prowadzonych przez partnera projektu – stowarzyszenie – w zrewitalizowanej części budynku, należącej do stowarzyszenia, będzie stanowiło pomoc de minimis?

W ramach tych działań zostaną stworzone dwie przestrzenie – sala oraz taras, które będą miały charakter warsztatowy i wykładowy, a jednocześnie będą pełniły rolę przestrzeni wystawienniczych. W ramach projektu odbędą się spotkania i wernisaż. Grupy docelowe to mieszkańcy obszaru wsparcia, przedstawiciele sektora prywatnego oraz turyści.

Odpowiedź DWT

Ze statutu stowarzyszenia wynika, że realizuje swoje cele w ramach działalności nieodpłatnej oraz odpłatnej. Działania w projekcie mają jednak charakter ogólnospołeczny i nie będą pobierane opłaty za uczestnictwo. Zatem brak jest związku działań w projekcie z działalnością gospodarczą stowarzyszenia. Pomoc de minimis nie wystąpi na poziomie partnera projektu.

Celem organizowanych wydarzeń jest zapewnienie integracji przedstawicieli różnych grup społecznych po obu stronach granicy. Działania miękkie są ukierunkowane na szeroką grupę uczestników i nie służą one specyficznej grupie np. prywatnym przedsiębiorcom w celu wsparcia ich działalności gospodarczej. Pomoc pośrednia zatem nie wystąpi.

Jeśli jednak w zrewitalizowanej części budynku, będzie prowadzona działalność gospodarcza oprócz działań projektowych (czyli partner projektu wykorzysta infrastrukturę zarówno do działalności niegospodarczej jak i gospodarczej) to w świetle zasad pomocy publicznej, działalność gospodarcza prowadzona na tej części infrastruktury, może mieć tylko charakter pomocniczy. Oznacza to, że użytkowanie jej do celów gospodarczych nie powinno przekraczać 20 % całkowitej rocznej wydajności infrastruktury, mierzonej powierzchnią lub czasem wykorzystania (pkt 207 Zawiadomienia Komisji w sprawie pojęcia pomocy państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej). W tej sytuacji właściciel infrastruktury powinien zapewnić odrębną rachunkowość dla obu działalności. Jeśli wnioskodawca deklaruje, że wykorzysta odnowioną infrastrukturę tylko do działalności niegospodarczej, to takie przeznaczenie powinien utrzymać przez cały okres trwania projektu oraz w okresie trwałości.

Sprawa V.11. Pomoc pośrednia w projekcie – wyliczenie wartości pomocy pośredniej przez partnera projektu

Pytanie Euroregionu

W jaki sposób należy wyliczyć wysokość pomocy de minimis w następujących przypadkach:

1. Bezpłatne umieszczenie danych o restauracji na mapie (bezpłatna promocja)
2. Bezpłatne 2-dniowe warsztaty dla restauratorów
3. Wizyty studyjne po wybranych restauracjach po obu stronach granicy dla przedstawicieli organizacji turystycznych.

Odpowiedź DWT

Pomoc de minimis „jako pośrednią, należy wyliczyć w następujący sposób:

1. Wartość zadania związanego z przygotowaniem mapy dzielimy przez liczbę przedsiębiorstw, które zostaną na niej umieszczone. Koszt jednostkowy stanowi wartość pomocy de minimis udzielonej ze środków EFRR, która powinna być zarejestrowana przez udzielającego w Polsce pomoc de minimis w systemie SHRIMP. Jako wartość bierzemy pod uwagę faktycznie poniesiony lub zastosowany koszt uproszczony np. lump sum w małych projektach z draft budżetem. Jeśli na mapie promujemy również podmioty publiczne oprócz prywatnych, to wartość zadania dzielimy przez liczbę uczestników. Wartość jednostkowa będzie stanowiła pomocy de minimis tylko dla podmiotów prywatnych.
2. Wartość zadania związanego z organizacją szkoleń uwzględniając noclegi, posiłki itp. dzielimy przez liczbę uczestników. Jeśli z jednej instytucji bierze większa liczba osób np. 2,3, to koszt jednostkowy mnożymy przez liczbę osób z danego przedsiębiorstwa.
3. Wizyty studyjne dla pracowników organizacji nie przyniosą korzyści organizacji, jeśli ta nie jest przedsiębiorcą w rozumieniu przepisów pomocy publicznej. Jeśli przedstawiciele organizacji turystycznych są osobami fizycznymi, które nie prowadzą działalności gospodarczej w sektorze gastronomicznym to wizyta również nie stanowi dla nich pomocy. W przypadku gdyby pomoc wystąpiła, wartość należy wyliczyć podobnie jak w pkt 2 lub 3.

Sprawa V.12. Pomoc pośrednia w projekcie – obowiązki Euroregionu/partnera małego projektu przy udzielaniu pomocy de minimis

Pytanie Krajowego Euroregionu

Jakie są obowiązki Euroregionu a jakie partnera małego projektu - fundacji, która stworzyła w ramach małego projektu dofinansowanego przez FMP Polska-Saksonia, 16 tras interaktywnych. Dzięki realizacji projektu inne podmioty prowadzące działalność gospodarczą otrzymają korzyści ekonomiczne (darmowa promocja).

Odpowiedź DWT

Jeśli z wniosku wynika, że Fundacja udziela pomocy przedsiębiorcom, to powinna:

- zebrać formularze pomocy de minimis od przedsiębiorców,
- zarejestrować na tej podstawie udzieloną pomoc de minimis w systemie SHRIMP po otrzymaniu dostępu (wnioski składa się zgodnie z instrukcją na stronach UOKiK),
- wydać przedsiębiorcy certyfikat o udzielonej pomocy de minimis (można wygenerować ze SHRIMP).

Obowiązki dla partnera projektu powinny wynikać z umowy o dofinansowanie podpisanej z Euroregionem po zidentyfikowaniu w projekcie ryzyka pomocy pośredniej.

Fundacja powinna przedstawić informację Euroregionowi o udzieleniu pomocy de minimis w raporcie rozliczającym projekt ze wskazaniem kwoty. Kwota to koszt zadania podzielony przez liczbę uczestników wydarzenia.

Euroregion nie udziela pomocy de minimis Fundacji i nie wydaje zaświadczenia, jeśli z wniosku projektowego wynika, że tylko podmioty trzecie uzyskają korzyść przekazaną im przez Fundację.

VI. Nieprawidłowości

Sprawa VI.1. Dopuszczalność stosowania miarkowania korekt finansowych określonych w załączniku do Decyzji Komisji C(2019)3452

Pytanie Krajowego Kontrolera

KK poprosił o przedstawienie stanowiska w zakresie możliwości stosowania przez Kontrolera Krajowego miarkowania korekt finansowych określonych w załączniku do Decyzji Komisji C(2019)3452 z dnia 14 maja 2019 r. ustanawiającej wytyczne dotyczące określania korekt finansowych w odniesieniu do wydatków finansowanych przez Unię Europejską w przypadku nieprzestrzegania obowiązujących przepisów dotyczących zamówień publicznych (dalej Decyzja Komisji).

Stanowisko DWT

Zgodnie z art. 2 pkt 7 rozporządzenia nr 1083/2006 (dalej Rozporządzenie) „nieprawidłowość to jakiegokolwiek naruszenie przepisu prawa wspólnotowego wynikające z działania lub zaniechania podmiotu gospodarczego, które powoduje lub mogłoby spowodować szkodę w budżecie ogólnym Unii Europejskiej w drodze finansowania nieuzasadnionego wydatku z budżetu ogólnego”. Oznacza to, że każda szkoda dla budżetu UE czy realna, czy potencjalna stanowi nieprawidłowość. W związku z tym każdy wydatek, który został poniesiony z naruszeniem prawa powinien zostać uznany za niekwalifikowalny w 100%. Jednakże w przypadku szkody potencjalnej nie sposób określić kwotowej wartości naruszenia, ponieważ stwierdza się jedynie, że istnieje wysokie prawdopodobieństwo, że skutki finansowe wystąpiły w postaci nieuzasadnionego zwiększonego wydatku ze strony budżetu UE. Szczególnie dotyczy to obszaru prawa zamówień publicznych. Dlatego w celu ujednolicenia postępowania w takich sytuacjach wprowadzone zostały wartości procentowe korekt finansowych umożliwiające ich obniżenie poniżej 100%.

Decyzją Komisji wprowadzony został taryfikator korekt ustanawiający stawki ryczałtowe korekty finansowej. W sekcji 1.4 Decyzji czytamy, że „stawki określone w taryfikatorze (5 %, 10 %, 25 % i 100 %) są zgodne z zasadą proporcjonalności”, tzn. uwzględniają charakter i wagę nieprawidłowości oraz powiązane skutki finansowe dla budżetu UE. W związku z tym stawek ryczałtowych nie należy traktować jako stawki maksymalne, czyli takie, które nie mogą przekroczyć określonej wartości a mogą być niższe, ale jako stawki ustalone.

Ponadto jak czytamy w sekcji 1.1 Decyzji Komisji, Wytyczne dotyczące określania korekt finansowych ustanowione zostały w celu zapewnienia pewności prawnej, która polega na „doprecyzowaniu okoliczności, w których naruszenia obowiązującego prawa Unii w zakresie zamówień publicznych lub prawa krajowego dotyczącego stosowania przepisów w zakresie zamówień publicznych, mogą doprowadzić do nałożenia korekt finansowych przez Komisję”.

Wprowadzanie elementu uznaniowości przy podejmowaniu decyzji finansowych przez instytucje wdrażające programy UE może stać w sprzeczności z zasadami pewności prawa i równego traktowania beneficjentów. KK argumentuje, że możliwość obniżenia poziomu pomniejszenia mogłaby nastąpić „pod pewnymi warunkami i w pewnych szczególnych okolicznościach”. Jednakże owe warunki i szczególne okoliczności nie są konkretnie sprecyzowane. Zarówno w Rozporządzeniu jak i Decyzji Komisji mowa jedynie o charakterze i wadze nieprawidłowości oraz jej wpływie na

budżet UE. Kierowanie się przez KK profesjonalnym osądem, przy braku jednolitych kryteriów, które należy brać pod uwagę przy jego formułowaniu, może godzić w przywołane zasady. Zastosowanie takiego podejścia w praktyce wymagałoby uzasadnienia obniżenia poziomu korekty w sposób niebudzący wątpliwości oraz zagwarantowania, że podobne przypadki będą rozpatrywane w analogiczny sposób.

W świetle przytoczonych przepisów prawa oraz przedstawionej argumentacji, IK uznaje, że taryfikator określony w sekcji 2 Decyzji Komisji C(2019)3452 uwzględnia charakter i wagę nieprawidłowości oraz wysokość powiązanych skutków finansowych dla budżetu UE oraz że Kontrolerzy Krajowi są zobowiązani do jego stosowania bez możliwości pomniejszania wysokości korekty finansowej.

Sprawa VI.2. Informacje nt. procedur dotyczących pomniejszeń wartości wydatków kwalifikowalnych oraz nakładania korekt finansowych

W przypadku wykrycia nieprawidłowości zgodnie z art. 69 ust. 2 Rozporządzenia ogólnego, państwa członkowskie zapewniają zgodność z prawem i prawidłowość wydatków ujętych w zestawieniach wydatków przedkładanych Komisji i podejmują wszystkie niezbędne działania mające na celu zapobieganie nieprawidłowościom, w tym nadużyciom finansowym, oraz ich wykrywanie i korygowanie.

W projektach w programach Interreg środki wykorzystane z naruszeniem przepisów podlegają zwrotowi, korekcie lub powodują pomniejszenie płatności na podstawie postanowień umowy o dofinansowanie projektu zawieranej pomiędzy beneficjentem a Instytucją Zarządzającą. Umowa określa uprawnienia i obowiązki jej stron, także w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości oraz zobowiązuje beneficjenta do realizacji projektu zgodnie z zasadami programowymi, prawem krajowym i unijnym.

Dla projektów realizowanych w ramach Interreg 2021-2027, zastosowanie w omawianym zakresie mają następujące regulacje:

- 1) Wytyczne dotyczące sposobu korygowania nieprawidłowości na lata 2021-2027 (dalej Wytyczne ws. nieprawidłowości), które przedstawiają sposób postępowania w zakresie korygowania wydatków oraz odzyskiwania środków nieprawidłowo wydatkowanych. Zawierają wyłączenia w zakresie realizacji projektów Interreg.
- 2) Wytyczne dotyczące kontroli zarządczych w programach Interreg na lata 2021–2027 (dalej Wytyczne Interreg), które określają procedurę realizacji zadań przez Kontrolerów Krajowych w tym m.in. postępowanie w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości indywidualnej. Stanowią uszczegółowienie oraz doprecyzowanie ogólnych zasad opisanych w Wytycznych ws. Nieprawidłowości.

Sprawa VI.3. Informacje nt. podstawy ustalania wartości nieprawidłowości dla postępowań o udzielenie zamówień publicznych i realizowanych zgodnie z zasadą konkurencyjności

W perspektywie finansowej 2014-2020 ustawa wdrożeniowa^[1] wprowadzała w art. 24 ust 13 delegację fakultatywną do wydania przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego, rozporządzenia określającego warunki obniżania wartości korekt finansowych oraz wartości wydatków poniesionych nieprawidłowo, stanowiących pomniejszenie. W perspektywie 2021-2027 ustawodawca zrezygnował z tego przepisu w ustawie wdrożeniowej^[2].

Jednocześnie w Wytycznych ws. nieprawidłowości na lata 2021-2027 w rozdz. 1, pkt. 7) postanowiono: „w przypadku programów Interreg, w zakresie nieuregulowanym w przepisach prawa, postanowienia niniejszych wytycznych mają zastosowanie, o ile w dokumentach programowych nie przewidziano innych szczegółowych rozwiązań”.

Zgodnie z dokumentami programowymi Interreg, podstawą prawną ustalania wartości korekt w odniesieniu do wydatków ponoszonych na zamówienia jest Decyzja Komisji C(2019)3452 z dnia 14 maja 2019 r. ustanawiająca wytyczne dotyczące określania korekt finansowych w odniesieniu do wydatków finansowanych przez Unię Europejską w przypadku nieprzestrzegania obowiązujących przepisów dotyczących zamówień publicznych (dalej Taryfikator).

Ponadto zgodnie z Wytycznymi Interreg podrozdział 3.4, pkt 9), w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w zakresie naruszenia przepisów ustawy Pzp w trakcie kontroli ex-post, KK ustala wartość nieprawidłowości indywidualnej w odniesieniu do całości zamówienia lub jego części wyodrębnionej zgodnie z ustawą Pzp oraz z uwzględnieniem postanowień umowy o dofinansowanie i Taryfikatora. Analogiczne postanowienia zostały sformułowane w podrozdziale 3.5, pkt 7) Wytycznych Interreg w przypadku naruszenia zasady konkurencyjności.

Wprowadzony Wytycznymi ws. nieprawidłowości załącznik „Stawki procentowe korekt finansowych i pomniejszeń dla poszczególnych kategorii nieprawidłowości indywidualnych stosowane w zamówieniach” nie znajduje zastosowania wprost w programach Interreg, jednak może być stosowany pomocniczo m.in. przy ustalaniu stawek za konkretne naruszenia przepisów ustawy prawo zamówień publicznych oraz zasady konkurencyjności.

^[1] Ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (Dz.U. 2014 poz. 1146)

^[2] Ustawa z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (Dz.U. 2022 poz. 1079).

Sprawa VI.4. Informacje nt. obliczania wartości nieprawidłowości związanych z udzielaniem zamówień

Sposób obliczania wartości korekty finansowej dla nieprawidłowości związanych z udzielaniem zamówień określony jest w sekcji 6.1 w Wytycznych ws. nieprawidłowości (należy odpowiednio uwzględnić, że załącznik do Wytycznych nie ma zastosowania). Zasady przedstawione w tym punkcie mają zastosowanie także, gdy nieprawidłowość została stwierdzona przed złożeniem przez

beneficjenta wniosku o płatność oraz w trakcie jego weryfikacji (odpowiednie zastosowanie mają także sekcje 5.2.1 i 5.2.2 Wytycznych).

VII. INNE

Sprawa VII.1. Zaokrąglenia w programach INTERREG 2021-2027 (kalkulator ryczałtów, wniosek o płatność)

Pytanie Krajowego Kontrolera

Podczas składania i sprawdzania pierwszych wniosków o płatność w programie PLUA 2021-2027 otrzymaliśmy pytanie o to, czy przyjęty sposób zaokrąglenia kwot w kalkulatorze ryczałtów i we wniosku o płatność jest spójny.

Odpowiedź DWT

Przyjęty sposób zaokrąglenia kwot w dokumentach PLUA 2021-2027 jest spójny.

Pytanie dotyczyło programu PLUA 2021-2027, ale przyjęty w SL2021 i kalkulatorze ryczałtów sposób zaokrąglenia jest jednolity dla wszystkich programów INTERREG 2021-2027.

- Wniosek o płatność - zestawienie dokumentów

Zgodnie z instrukcją SL2021 do wniosku o płatność partner wypełnia zestawienie dokumentów w pliku xlsx, w którym wylicza dofinansowanie z użyciem formuły do zaokrąglenia „w dół”. Stosowanie formuły ma zapobiegać korektom końcowych wniosków o płatność z uwagi na przekroczenie poziomu dofinansowania.

W niektórych przypadkach wartość dofinansowania dla wydatku można edytować. Dotyczy to zwłaszcza sytuacji, kiedy poziom dofinansowania dla danej pozycji kosztu jest inny niż standardowy (80% w programach Polska-Słowacja, Polska-Saksonia, Południowy Bałtyk albo 90% w programie Polska – Ukraina). Korekta kwoty dofinansowania może być także konieczna na etapie wniosku końcowego, kiedy okaże się, że łączne dofinansowanie w projekcie przekracza dopuszczony poziom (kwotowo lub procentowo w stosunku do zatwierdzonych wydatków kwalifikowalnych)

- Wniosek o płatność – kwoty ryczałtowe

Wartość wydatków kwalifikowanych jest podawana przez beneficjenta, natomiast wartość dofinansowania jest podpowiadana przez system na podstawie wprowadzonej wartości wydatku kwalifikowalnego. Kwota dofinansowania zaokrąglana jest zgodnie z zasadami matematycznymi.

- Wniosek o płatność – stawki ryczałtowe

Wartość wydatku kwalifikowalnego dla stawek ryczałtowych we wniosku o płatność kalkuluje się z użyciem kalkulatora ryczałtów dostępnego na stronie programu. Na podstawie wpisanej przez użytkownika kwoty stanowiącej podstawę obliczenia danej stawki ryczałtowej, kalkulator wylicza wartość wydatków kwalifikowalnych dla każdej stawki. Kalkulator stosuje zasadę zaokrąglenia „w dół”, by nie przekroczyć limitu na dany ryczałt. Obliczoną wartość należy przenieść do systemu do bloku danych *Uprozczone metody rozliczania*. Wartość dofinansowania jest podpowiadana przez

system na podstawie wprowadzonej wartości wydatku kwalifikowalnego. Kwota dofinansowania zaokrąglana jest zgodnie z zasadami matematycznymi.

- Wniosek o płatność – pole Dofinansowanie

Wartość dofinansowania wylicza system bez możliwości edycji. Jest to suma dofinansowania dla wydatków rzeczywiście poniesionych wykazanych w bloku *Zestawienie dokumentów* oraz wydatków ryczałtowych wykazanych w bloku *Uproszczone metody rozliczania*.

Należy pamiętać, że kumulatywna kwota dofinansowania z uwzględnieniem ewentualnych nieprawidłowości nie może przekroczyć montażu finansowego projektu. Zgodność z tą zasadą jest sprawdzana przez instytucje programu.